

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ДОКТРИНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ОХОРОНИ
ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Доктринальні проблеми правового механізму охорони земель в Україні
Викладач (-і)	Вівчаренко Олег Антонович, доц., д.ю.н., професор кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Вівчаренко Олег Антонович (0342) 507822
Е-mail викладача	Вівчаренко Олег Антонович oleh.vivcharenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретичні й практичні питання правової охорони земель, регуляторного забезпечення та підвищення ефективності системи правової охорони земель, наукові ідеї, постулати й принципи у сфері правового забезпечення землеохоронної діяльності.</p> <p>Згідно з Конституцією України, земля визнається основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Крім цього, Україна історично вважається агропромисловою державою, склад земель якої характеризується багатим, порівняно з іншими країнами Європи, різноманіттям та родючістю ґрунтів. Вона має унікальну можливість стати світовим експортером сільськогосподарської продукції. Для реалізації такої можливості якісний стан земель має підтримуватись на належному для даного природного ресурсу рівні. Проте, через недостатню увагу екологічному аспекту функціонального призначення землі в житті людини, а подекуди й пряме ігнорування його на різних рівнях державної діяльності, негативні наслідки дуже швидко даються взнаки (деградація, зниження родючості ґрунтів, підвищення їх радіоактивності з усіма іншими негативними наслідками, що слідує із цього). Основним завданням правової охорони земель є забезпечення збереження та відтворення земельних ресурсів, екологічної цінності природних і набутих якостей землі.</p> <p>Правова охорона земель України є одним з інститутів земельного права України. За допомогою засобів земельного права здійснюється зовнішнє вираження і юридичне оформлення публічного інтересу в галузі охорони земель.</p> <p>Метою земельного законодавства є встановлення державних гарантій земельних прав і свобод громадян, розробка дієвих механізмів їх реалізації, як передумови переходу від існуючого декларативного характеру правового регулювання земельних відносин до ефективної системи виконання земельно-правових норм. Не менш важливим завданням, що стоїть перед земельним законодавством, є правове забезпечення зниження негативного впливу господарської та іншої діяльності на стан земель.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування концептуального наукового розуміння доктринальних ідей і законодавчих принципів охорони земель, теоретико-практичних питань правової охорони земель, способів забезпечення та шляхів підвищення ефективності системи правової охорони земель.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових</p>	

компетентностей щодо розуміння механізмів правового регулювання охорони земель в Україні, кваліфікованого застосування законодавчих приписів, самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі землеохоронної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного та критичного мислення;
- здатність до розуміння предметної сфери регулювання інституту правової охорони земель та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових систем утворюючих знань.

Фахові компетентності:

- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти у відносинах, пов'язаних з забезпеченням правової охорони земель, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність демонструвати знання інституційних та функціональних характеристик права, доктрини верховенства права, здатність тлумачити та застосовувати норми права, аналізувати світоглядно-методологічні підходи до пізнання діалектичних основ пропорційного поєднання сфери публічного та приватного регулювання землеохоронних відносин;
- здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері публічного права, зокрема, інституту адміністративних послуг та дозвільної системи;
- здатність розробляти проекти нормативно-правових актів, спрямовані на вдосконалення правового режиму охорони земель в Україні.

Програмні результати навчання:

- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу наявних земельно-правових наукових досліджень, правозастосовної практики;
- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати правові форми відображення публічно-правових та приватно-правових засад у правовому режимі охорони земель;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх для самостійного аналізу та дослідження оптимального режиму поєднання імперативних та диспозитивних засад регулювання охорони земель.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	081 Право	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Генеза інституту правової охорони земель	4	2	10
Тема 2. Механізм правової охорони земель	4	2	10

Тема 3. Загроза як елемент у системі правової охорони земель в Україні	2	2	10
Тема 4. Функції інституту правової охорони земель	2		10
Тема 5. Міжнародно-правові вимоги (стандарти) щодо охорони земель	4	2	10
Тема 6. Подолання прогалин та усунення колізій у земельному законодавстві України	4	2	10
	ЗАГ.:	20	10
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 30 балів. 2. Аналіз та узагальнення судової практики з визначеної викладачем теми навчальної дисципліни, що охоплює не менше 5 судових рішень. Максимальна оцінка – 30 балів. 3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 15 балів. <p>Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 75 балів.</p>		
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів.</p> <p>Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – 5×5=25 балів.</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).		
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів.</p> <p>Залік проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним</p>		

	<p>предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 5 питань по 20 балів кожне. Максимальний бал за залік – 100 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами обов’язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідуватимуть лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вівчаренко О. А. Правова охорона земель в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 336 с. 2. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 396 с. 3. Дейнега М. А. Правове регулювання меліорації земель сільськогосподарського призначення в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 4. Єлькін Є. В. Правове регулювання ландшафтного використання та охорони земель в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 5. Кравченко С. Д. Контроль за охороною та використанням земель житлової та громадської забудови в містах України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 6. Кудінов В. О. Правове регулювання земельної реформи в Україні в умовах євроінтеграції: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 7. Кулинич П. Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: монографія. Київ: Логос, 2011. 688 с. 8. Сидор В. Д. Земельне законодавство України: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Київ: Юридична думка, 2011. 311 с. <p>Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачам в електронній формі до початку семестру.</p>	

Проф. О. А. Вівчаренко